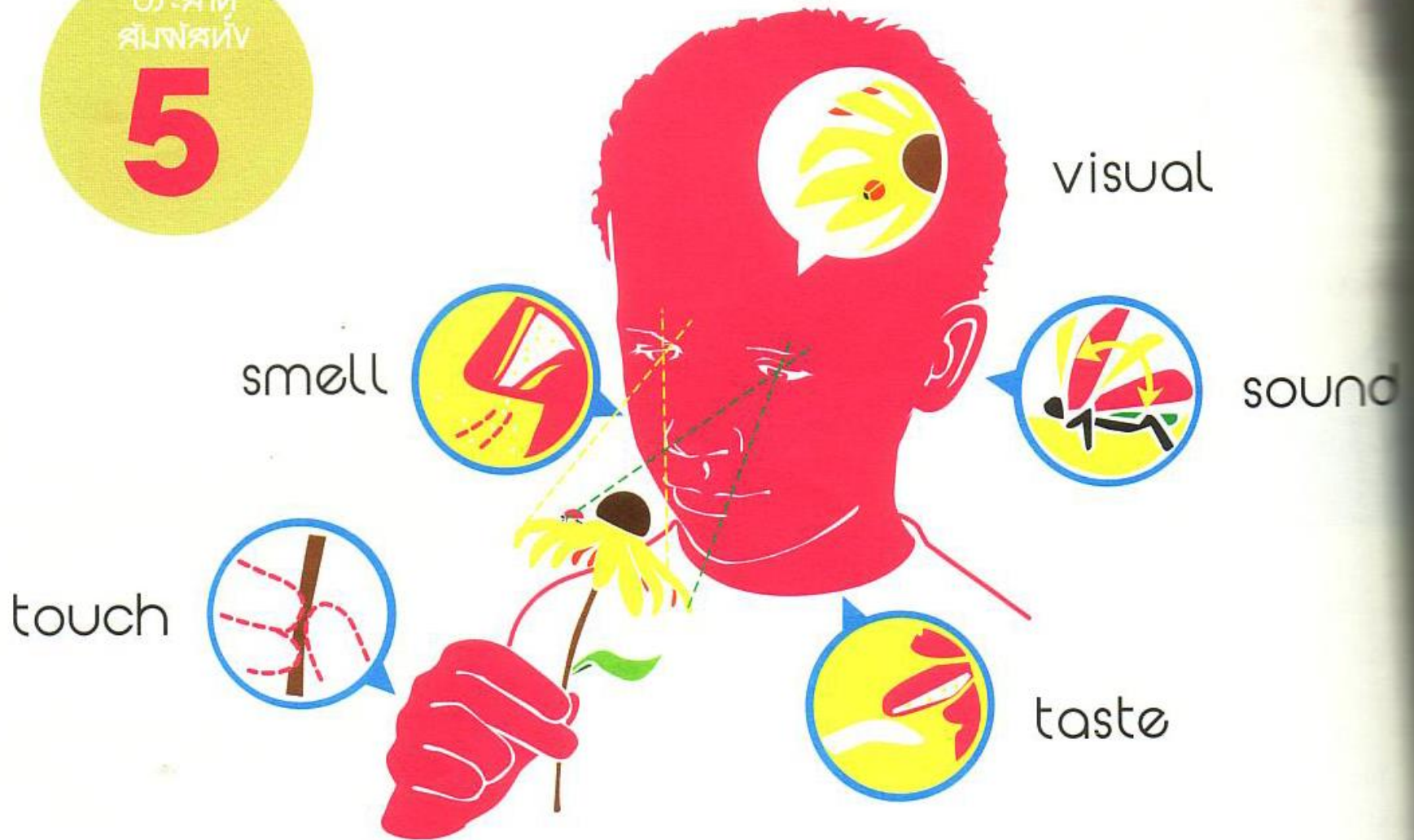

ประสาท
สัมผัส

5

การตอบสนองแรกสุดที่มนุษย์มีต่อ
สิ่งแวดล้อม เกิดขึ้นเมื่อสิ่งเร้ามากระทบที่
อวัยวะรับสัมผัส จะมีการทำงานของระบบ
สมองภายในร่างกาย ทำให้เกิดความรู้สึกขึ้น
เช่น รู้สึกว่าได้เห็น ได้ยินเสียง ได้รส
ได้กลิ่น อุณหภูมิ ร้อน เป็นต้น
ความรู้สึกนี้ เรียกว่า อินทรีย์ (อิน) / แผล (สัมผัส) การรู้สึกสัมผัส หรือ

Sensation

อวัยวะรับสัมผัส

ประกอบด้วย

อวัยวะ

1. ตา อวัยวะรับแสง

2. หู

3. จมูก

4. ลิ้น

5. ผิวหนัง

การรับรู้ (Perception)

ค พ เกตโอง ตี ตาม ธงกัฬ

กระบวนการซึ่งบุคคลแปลหรือตีความหมาย
ของความรู้สึกลักษณะที่ได้รับ ออกเป็นสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
ที่มีความหมาย หรือที่เรา รู้จัก และเข้าใจได้ การ
แปลความหมายขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิม
สติปัญญา ค่านิยม เจตคติ ความสนใจ ความ
คาดหวัง และบุคลิภาพของบุคคลนั้น

กระบวนการรับรู้

โดยลิ้ม รับสัมผัส
แปลงเป็น สัมผัสทาง

ลิ้ม สัมผัส หลอด

ประสาทสัมผัส

สิ่งเร้า
→

การได้ยิน
การได้เห็น
การได้กลิ่น
การได้รส
การได้สัมผัส
ทางกาย

Input
นำเข้า
→

สมอง มีกระบวนการ

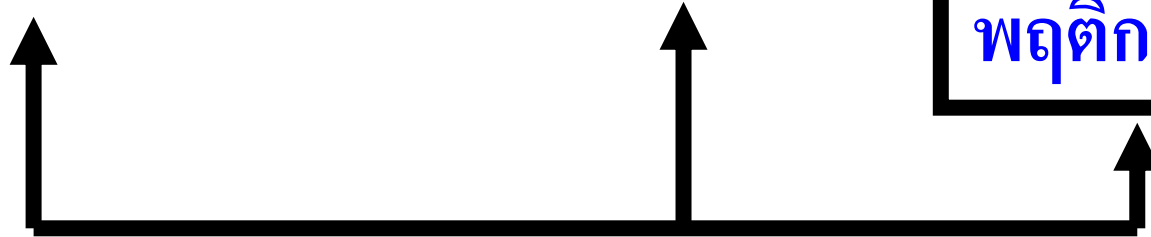
การตีความ
หรือการแปล
ความหมายที่
ได้รับ

ว่าสิ่งที่สัมผัสเกี่ยวข้องกับ
กายภาพ

Output
ผลลัพธ์
↓

การกระทำ
หรือ
พฤติกรรม

ผลสะท้อนกลับ
↑

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของแต่ละบุคคล

1. ตัวบุคคล – สิ่งที่มีผลต่อการรับรู้ ได้แก่

- ความสมบูรณ์ของอวัยวะรับสัมผัส
- ประสบการณ์ดั้งเดิม
- ความต้องการที่จะรับรู้
- ความใส่ใจและการเลือกที่จะรับรู้สิ่งเร้า

เช่น เล่นเกม ไม่ได้ยินแม่ เรียก

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของแต่ละบุคคล

2.คุณลักษณะของสิ่งเร้า – สามารถจำแนกได้ ดังนี้

ได้ท โคมกษ คณป tiktok

- ขนาดของสิ่งเร้า
- ความเข้มของสิ่งเร้า
- การเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ
- การเคลื่อนไหว
- การกระทำซ้ำ ๆ
- สีสัณ
- ความแตกต่าง

จิตวิทยาการมองเห็น

สื่อนำเข้า เข้ามาเกี่ยวข้อง

- ① - การรับรู้สี
- ② - การรับรู้รูปร่าง การรับรู้ภาพและพื้นที่ (อยู่ที่ทาลามัสและคอร์เทกซ์) เช่น การรับรู้ขนาดของวัตถุ
- ③ - การรับรู้มิติ
- ④ - การรับรู้การเคลื่อนไหว
- ⑤ - การรับรู้คงที่
- ⑥ - ภาพลวงตา

การรับรู้สีในเชิงจิตวิทยา

↓
เกิด

↑
ๆ เข้ามาในโลกได้

เป็นเรื่องของ อารมณ์ ความรู้สึก ไม่ใช่เรื่อง
ของความยาวของคลื่นแสง มีลักษณะดังนี้

1. มนุษย์รับรู้สีแตกต่างกันไปตามเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์
สภาพทางร่างกาย จิตใจ และวัฒนธรรม
2. การรับรู้สีจะสื่อถึงตัวเอง และ ความรู้สึกต่าง ๆ
3. การใช้สีเพื่อการบำบัดรักษาโรค

ใจผู้ทำ

การจัดระเบียบการรับรู้ตามแนวคิดของ

นักจิตวิทยากลุ่ม Gestalt

เห็นเป็น หนึ่งเดียวทั้งหมด
เห็นเป็น หนึ่งเดียวทั้งหมด และยึดไว้กับภาพรวม

1. ความใกล้ชิดกัน (Proximity)

2. ความคล้ายคลึงกัน (Similarity)

3. ความต่อเนื่อง (Continuity)

4. การประสานกันสนิท (Closure)

ความใกล้ชิด Proximity

- เวลาใกล้ / ใกล้เคียง มากขึ้น - เกิดความเข้าใจกัน

ถ้าหาข้อใด - เขาตอบให้สมมุติให้ดู

ถ้าหาข้อใดที่ถามมาก เขาตอบให้สมมุติ (จน/สงสัย ถ้าถามเขา)

ความคล้ายกัน Similarity

ความต่อเนื่อง Continuity

การประสานสนิท Closure

การรับรู้มิติ

- 6 หัก หนึ่งมิติ 2/๖ มิติ
- ความลึก-ในนุ้ 1/๑กั-๗ก๖
- เส้นค่าสายตา

ความห่างของเส้น **Linear perspective**

การรับรู้คงที่

เช่น สีไม่เปลี่ยนตามสภาพแวดล้อม มีเพียงเฉดสีอยู่

1. สีคงที่ Color Constancy

เช่น เหยี่ยวขนาดใหญ่ จากมุมมองสูงก็ยังคงเท่าเดิม แม้จะไกล

2. ขนาดคงที่ Size Constancy

3. รูปร่างคงที่ Shape Constancy

ทัศนมายาหรือภาพลวงตา (Illusion)

การรับรู้สิ่งเร้าผิดพลาดไปจากความเป็นจริง
สิ่งที่ทำให้เกิดภาพลวงตา ได้แก่

1. การเติมสิ่งหนึ่งสิ่งใดเข้าไป
2. ขนาดสัมพันธ์
3. การตัดกันหรือการเกิดมุมของเส้น

ไม่ได้สังเกต คือ ชักเข้า

การรับรู้พิเศษ : Extra Sensory Perception

1. โทรจิต (Telepathy) *ส่งจิต ที่กันถึงกันได้*
2. ประสาททิพย์ (Clairvoyance) *เชื่อกันว่าตา หู ลิ้น จมูก ตา หู ลิ้น*
3. รู้ล่วงหน้า (Precognition) *ทำนายได้*
4. พลังจิต (Psychokinesis)
ใช้พลังจิต บังคับ สิ่งต่างๆ

V = 9 9 ข้อห้ามใช้
A = 5 9 ข้อห้ามใช้
K = 6 9 ข้อห้ามใช้

แบบสอบถามความถนัดในการใช้ประสาทสัมผัส

นี่เป็นเพียงการสำรวจอย่างง่าย ๆ ที่เกี่ยวกับความถนัดในการใช้ประสาทสัมผัสเพื่อการเรียนรู้ ให้เลือกหว่านคำตอบ (V) (A) หรือ (K) ที่เห็นว่าเหมาะกับตัวเองที่สุด

1. คุณชอบการพักผ่อนแบบใด
(V) อ่านหนังสือ ดูโทรทัศน์ หรือวิดีโอ
(A) สนทนากับผู้อื่น หรือฟังอะไรสักอย่าง
(K) ทำกิจกรรมหรือเล่นกีฬา
2. เมื่อมีใครถามเส้นทาง คุณจะอธิบายอย่างไร
(A) บอกเขาว่าต้องไปทางไหน อย่างไร
(V) อธิบายด้วยแผนที่
(K) ใช้มือประกอบกำมืออธิบาย
3. คุณรู้สึกเสียสมาธิมากที่สุดเมื่อใด
(K) มีคนหรือสิ่งของรบกวนอยู่รอบตัว
(V) เห็นของที่ไม่ชอบใจ
(A) มีเสียงดังอีกที
4. เมื่ออยู่คนเดียว คุณชอบที่จะทำอะไร
(K) ทำกิจกรรมสักอย่าง ไม่อยู่เฉย
(A) พุดโทรศัพท์หรือฟังวิทยุ
(V) อ่านหนังสือ ดูโทรทัศน์ หรือวิดีโอ
5. คุณมักแก้ปัญหาด้วยวิธีง่าย ๆ คือ
(A) พุดหาหรือถึงหนทางแก้ปัญหาที่เป็นไปได้
(K) การลงมือแก้ไขโดยใช้ประสบการณ์
(V) ร่างภาพเพื่อหาทางออกที่เป็นไปได้
6. ระหว่างฮิวริสติก คุณมักจะทำอะไรบ้าง
(K) ถูกอีก มือเท้าเคลื่อนไหวไปมา
(V) ดูผู้คนที่หรือชมทีวีที่สนใจ
(A) พุดกับตัวเองหรือกับผู้อื่น
7. คุณแสดงความเห็นใจหรือเสียใจกับผู้อื่นอย่างไร
(V) เลือกการวัดเพื่อส่งข้อความไปให้
(A) โทรศัพท์ไปหา
(K) ไปพบด้วยตนเอง
8. คุณพยายามสะกดคำศัพท์ยาก ๆ ด้วยวิธีใด

- (A) อ่านออกเสียง
(K) เขียนแล้วใช้ความรู้สึกบอกว่าผิดหรือถูก
(V) เขียนแล้วใช้สายตาว่าผิดหรือถูก
9. คุณอยากให้มีผลงานตัวเองเป็นอย่างไร
(V) ดูแล้วเห็นว่าถูกต้อง
(A) ฟังแล้วถูกต้อง
(K) รู้สึกว่าถูกต้อง
10. ในชั้นเรียนคุณชอบให้เป็นอย่างไร
(A) ฟังการบรรยายและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น
(K) ทำการทดลองและมีกิจกรรม
(V) ดูแผนภูมิ ภาพ วิดีโอ
11. คำถามที่คุณมักใช้บ่อย ๆ
(K) คุณเข้าใจความคิดของผมไหม
(V) คุณเห็นแล้วหรือยังว่าผมหมายถึงอะไร
(A) คุณได้อะไรจากสิ่งที่ผมพูดหรือไม่
12. เมื่อเรียนรู้นับทวิ คุณจะมีวิธีอย่างไร
(V) อ่านซ้ำหลาย ๆ ครั้ง
(K) เคลื่อนไหวไปมาเพื่อจับจังหวะของบทกวี
(โดยทำจังหวะประกอบไปด้วย)
(A) อ่านออกมาดัง ๆ
13. คุณสังเกตว่าผู้อื่นกำลังอยู่ในอารมณ์ต่าง ๆ ได้อย่างไร
(V) ดูสีหน้า แววตา
(A) ฟังน้ำเสียง
(K) สังเกตท่าทาง
14. คุณชอบอารมณ์ใช้ประเภทใด
(A) นักแสดงตลกที่พูดตลก
(K) การแสดงตลกที่ออกท่าทาง
(V) เรื่องเบาสมองหรือการตลกที่มีสีสัน
15. กิจกรรมที่คุณจะให้เวลามากที่สุดในงานเลี้ยงสังสรรค์
(K) เดินไปเรื่อย ๆ รอบงานหรือเต้นรำ
(V) ฝึกลูกเต๋าหรือเล่นไพ่
(A) สนทนาหรือฟังผู้อื่นสนทนา

16. คุณมักอธิบายให้ผู้อื่นฟังด้วยวิธีใด
(V) แผนภูมิ รูปภาพ แผนที่
(A) คำพูด การบรรยาย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น
(K) แสดงตัวอย่างให้ดู
17. คุณจะเล่าถึงการไปเที่ยวพักผ่อนให้ผู้อื่นทราบด้วยวิธีใด
(A) โทรศัพท์ไปพุดคุย
(V) ให้ดูภาพถ่าย
(K) ไปพบด้วยตัวเองเพื่อแบ่งปันประสบการณ์
18. เมื่อซื้อเสื้อผ้า คุณจะ...
(V) สืบและแบบเป็นเรื่องสำคัญที่สุด
(K) ความรู้สึกที่ใส่สบายหรือไม่เป็นเรื่องสำคัญที่สุด
(A) ค่าแนะนำที่ได้รับจากผู้อื่นเป็นเรื่องสำคัญที่สุด
19. คุณจะรับฟังเสียงได้ดีที่สุด เมื่อ...
(K) สามารถเคลื่อนไหวไปมา (หรือผู้พูดเป็นผู้เคลื่อนไหวเอง)
(A) หลับตา (หรือไม่มองไปที่ผู้พูด)
(V) เห็นผู้พูดได้อย่างชัดเจน
20. คุณจำผู้อื่นได้ดีที่สุดในเรื่องใด
(A) สิ่งที่เขาพูด
(K) สิ่งที่เขาทำ
(V) บุคลิกลักษณะของเขา